

Sporočilo za javnost

Luxembourg, 31. januarja 2023

Po besedah revizorjev EU povezovanje notranjega trga z električno energijo napreduje počasi

- *Projekt za povezavo vseh nacionalnih trgov električne energije se je začel leta 1996.*
- *Zaradi kompleksnih pravil EU in slabosti pri upravljanju je prišlo do zamud pri dokončanju povezovanja.*
- *Še vedno obstajajo neizkoriščene gospodarske koristi, povezane z večjo cenovno konvergenco.*

Glede na navedbe v poročilu Evropskega računskega sodišča (Sodišča) je bil napredek EU pri uresničevanju cilja, da bi se trgi z električno energijo povezali ter tako državljanom in podjetjem zagotovil dostop do poceni električne energije, kljub ambicioznim napovedim in nekaterim prizadevanjem počasen. Pri povezovanju nacionalnih energetskega trgov je prišlo do vse več zamud, razlog zanje pa so bile slabosti v upravljanju EU in kompleksen sistem regulativnih orodij za omogočanje čezmejnega trgovanja, kar je oviralo izvajanje tržnih pravil. Poleg tega se s spremljanjem trga, ki sta ga izvajala Evropska komisija in agencija EU za energijo (ACER), razmere niso dovolj izboljšale. Ker z nadzornimi ukrepi za omejitev zlorab in manipulacij ni bilo storjeno dovolj, je bilo glavno breme tveganja na trgu električne energije v EU preneseno na končne odjemalce.

Leta 1996 je EU začela izvajati kompleksen projekt, da bi v celoti povezala nacionalne trge električne energije. Cilj je bil odjemalcem zagotoviti najcenejše možne cene električne energije in povečati zanesljivost oskrbe z energijo v EU. Vendar skoraj deset let po načrtovanem zaključku projekta leta 2014 na trgu v praksi še vedno velja 27 nacionalnih regulativnih okvirov. Kot se je pokazalo v sedanji energetske krizi, se veleprodajne cene med državami članicami močno razlikujejo, maloprodajne pa so še vedno močno odvisne od nacionalnih davčnih stopenj in omrežnin ter ne od konkurence.

„Ambicije EU so sicer hvalevredne in potrebne, vendar bi lahko bili trgi električne energije v Evropi veliko bolj povezani,“ je povedal Mihails Kozlovs, član Sodišča, ki je vodil revizijo. „Zaradi sedanje krize cen energije in življenjskih stroškov, s katero se srečujejo državljani EU, je še toliko bolj nujno, da EU dokonča oblikovanje svojega notranjega trga z električno energijo.“

Kljub nekaterim večjim dosežkom je bil napredek pri povezovanju vseh nacionalnih trgov električne energije med letoma 2015 in 2021 po regijah EU in tržnih segmentih počasen in neenakomeren. Države članice niso v celoti izvajale nobene od sicer zavezujočih smernic EU, poleg tega pa pri povečevanju čezmejnih prenosnih

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila posebnega poročila, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celo poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

zmogljivosti ni bilo bistvenega napredka. Po mnenju revizorjev je do zamud prišlo zaradi odločitve Komisije, da izbere omrežne smernice, ki jih je treba izvajati s pogoji ali metodologijami, zaradi česar pa so bili za odobritve odgovorni nacionalni regulativni organi in agencija ACER. To je privedlo do preveč kompleksne in zapoznele harmonizacije pravil za čezmejno trgovanje. Revizorji poudarjajo, da Komisija v svoji oceni učinka ni zadostno analizirala učinkov, ki bi jih lahko imele njene odločitve v zvezi z zasnovo in upravljanjem trga. Odgovornost za spremljanje tega, kako dosledno države članice izvršujejo pravila, je bila v glavnem prenesena na agencijo ACER. Vendar so revizorji ugotovili, da sta bila spremljanje in poročanje, ki ju je izvajala agencija ACER, nezadostna, zlasti zaradi nepopolnih podatkov, omejenih virov in slabega usklajevanja s Komisijo.

Nepopoln je bil tudi nadzor trga, namenjen odkrivanju zlorab in manipulacij trga ter odvrčanju od njih. Revizorji ugotavljajo, da pristop agencije ACER k zbiranju podatkov ni bil celovit in da je ta pri oceni zbranih podatkov upoštevala premalo vrst zlorab. Poleg tega za analizo podatkov ni dodelila zadostnih virov in ni mogla podpreti preiskav o vse večjem obsegu domnevnih čezmejnih zlorab trga. Revizorji opozarjajo, da bi lahko proizvajalci, dobavitelji in posredniki električne energije izkoristili vrzeli ali, še huje, države članice med seboj tekmovala, katera bo zagotovila najbolj prijazno okolje, kar zadeva kazni in izvrševanja. Hkrati pa agencija ACER nima pooblastil, da bi zagotovila dosledno izvrševanje pravil v državah članicah.

Informacije o poročilu

EU si odgovornost za energetska politika deli z državami članicami. Čezmejno trgovanje z električno energijo naj bi podjetjem in državljanom po vsej EU omogočilo, da do razpoložljive električne energije dostopajo po najnižjih cenah. Revizorji so ocenili, kako dobro sta regulativni pristop Komisije in nadzor, ki ga je izvajala agencija ACER, prispevala k cilju EU glede ustreznega delovanja notranjega trga z električno energijo. Pri svojem delu so zajeli obdobje med letom 2015 in koncem leta 2021 ter se osredotočili predvsem na veleprodajne trge električne energije.

Posebno poročilo Sodišča 03/2023 – Povezovanje notranjega trga z električno energijo: Popolno uresničitev tega ambicioznega cilja ovirajo kompleksna pravna struktura, zamude, slabosti pri upravljanju in nepopoln nadzor trga – je na voljo na spletišču Sodišča eca.europa.eu.

Kontakti za medije

Tiskovni urad Sodišča: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer damijan.fiser@eca.europa.eu – T: (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – T: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – T: (+352) 691 551 502